

Vi ste sol zemlje.

V splošnem je navada, da se pritožujemo nad krivičnostjo sedanjih časov in hvalimo zlate stare čase. Najrazličnejše stvari bi radi predru-gačili, sploh ves vet, ki nas obdaja. Kar nekako poklicani se čutimo k temu, da bi izboljšali vse sodobne ne-prilike, ko nosimo idealno sliko sve-ta in človeštva v svoji duši. Pritožu-jemo in jezimo se, ko opazimo, da te-ga ne zmoremo.

Kako pa bi bilo, če bi z izboljša-njem sveta in človeštva pričeli tam, kjer bi nam to delo gotovo uspelo, namreč pri sebi? Če bi se prav nič ne brigali, kako ravna jo v tem oziru drugi in bi se na znotraj popol-noma osvobodili javne kritike in go-vojenja drugih? Če bi privze-li za svojo smernico le Boga in svojo vest, če bi skušali svoje misli in želje ved-no bolj spraviti v svojo oblast in se na znotraj osvoboditi od lakomnosti, napuha, ničurnosti. Če bi poslali preprosti, a plemeniti značaji, mo-žeje zvestega izpolnjevanja dolžnosti, ve-selega dela, ne pa mehkužnosti ali siroveži. Vsakdo in ne nazadnje mi sami bi imeli veselje nad takimi možmi.

In glej, prav takih mož potrebu-jemo v vseh stanovih in vseh pokli-cih, četudi jih nimamo doslej mnogo. To bi bili tisti, ki bi skrbeli za na-predek človeštva in se pri njem ude-ilstvovali.

Vsi pa vemo, da zgolj vnanje pri-dobitve še ne pomenijo napredka sve-ta in človeštva; da svet zaradi tega še ni na višku, če se vsak dan otvar-jajo nova kino-gledišča in zidajo nove gostilne, pač pa se bo stanje potem izboljšalo, če bodo prevladovala du-hovne vrednote: resnice, pravice in ljubezni vsepovsod. Nasprotno pa ve-

mo in čutimo vsak dan bolj, da samo zunanja civilizacija svet ugonablja, ako ne gre roko v roki z resnično no-ranjo kulturo.

Ta notranja kultura, ki ima moč svet izboljšati in izpremeniti, pa iz-haja le iz moči, ki so v jedru plemeniti in sami nosilci resnice, pravice in ljubezni.

Take može je Kristus zbiral okoli sebe in nanje je naslovil besede: »Vi ste sol zemlje!«

Toda te besede niso veljale samo njim, temveč imajo večnosten pomen in veljajo vsem plemenitim možem vseh časov.

Ne vem, koliko takih je tu med nami in koliko jih bo te besede vzel za smernico svojega življenja; na si mislim, če bi jih bilo en sam ducat, pa bi bilo že nekaj in če bi bil v vsa-kem stanu ali poklicu le ta ali oni tak, bi bil že zanešen kvas v oni stan ali poklic. In to bi bila ona sol, ki bi prekvasila svet. Zgled teh posamezni-kov bi vlekel; ne ostali bi dolgo po-samezniki, drug za drugim bi se jim pridružil in z združenimi močmi bi šli potem na izboljšanje sveta in raz-mer.

Kako bi bilo, če bi midva, ti in jaz, danes vzela Kristusovo beseda tako, kakor če bi jo bil rekel nama? Če bi se potem potrudila za pristnost naji-nega bistva? Kristjana, katoličana sva. Naj bi ne bila taka le na zuna-j, kakor farizeji, ampak vsa od Kristusa prežeta v mišljenju in delovanju, od Njegovega duha ljubezni in pomoči bližnjemu. Potem bova brez posebne-ga namena pomagala oba — izboljšati svet in razmere v njem.

Naročite nedeljskega „Slovenca“ na ogled!

O obdelovanju sadnega drevja.

1. Zakaj?

Kmetovalec je pri nas navajen le na obdelovanje njiv, oziroma njivskih in vrtnih sadežev. V vinorodnih krajih obdelujejo tudi vinograde, kjer se bavijo s hmeljarstvom, obdelujejo hmeljnike. Samo od obdelovanja sadovnjakov ne slišimo ničesar, ker naš kmetovalec misli, da se obdelujejo le zemljišča z odprto zemljo. Ako bi hoteli govoriti o obdelovanju travnikov, bi se bilo že bati nesporazumljenja. Še manj pa gre marsikomu v glavo, kako moremo govoriti o obdelovanju sadnega drevja, ki raste večinoma na zaledinjenem, travnatem svetu. Z besedo »obdelovanje« označujejo navadno le rahljanje zemlje, torej oranje, branje, prekopavanje, okopavanje, osipavanje itd. Ne morejo pa prav pojmovati, kako bi obdelovali travnik ali sadovnjak, kjer je rahljanje zemlje na navaden način nemogoče. Zato je pa sila potrebno vedeti, da se pri sadjarstvu beseda »obdelovanje« ne nanaša toliko na rahljanje zemlje v tistem smislu kakor na njivi, na vrtu, v vinogradu, v hmeljniku, ampak na razna druga kulturna dela na rastlini sami.

Naši pradedje obdelovanja sadnega drevja niso poznali. Za njihove potrebe je sadno drevje rodilo tudi brez posebnega obdelovanja. Dandanes je pa to drugače. Sicer tudi še sedaj rodi ta rastlina brez obdelovanja, toda velika je razlika med pridelkom z neobdelanega in obdelanega sadnega drevja, zlasti glede kakovosti! Dandanes ne pridelujemo sadja toliko za dom, kakor za prodaj, za izvoz. Tu se pokaže ta razlika še bolj očitno. Iz mnogoletne izkušnje in opazovanja lahko trdimo, da dado neobdelane jablane, najsibodo tudi najbolj neobčutljivih sort, povprečno 60—80% moštne robe, ki jo plačujejo v najugodnejšem slu-

čaju po 2 Din in samo 20—40% namiznega sadja, ki je pa po 5—8 Din kilogram. Ako bi pa isto drevje redno in pravilno obdelovali, bi bilo pa razmerje med moštino in namizno kakovostjo obratno. 60—80% bi bilo lepo razvitih čistih plodov in samo 20—40% ali pa še manj moštnega drobža.

Da bo ta razlika med vrednostjo pridelka z obdelanega in neobdelanega drevja še bolj razvidna, naj služi ta primer:

Neobdelana jablana je dala 100 kg sadja, in sicer je bilo 30 kg namiznih in 70 kg moštних jabolč. Namizno je bilo prodano po 5 Din, vrglo je torej 150 Din, moštno je šlo pa po 2 Din, in je torej vrglo 140 Din; skupni izkupiček 290 Din.

Druga, prav toliko stara in razvita jablana iste sorte toda temeljito obdelana, je dala tudi najmanj 100 kg sadja. Namiznega pa je bilo 70 kg in moštnega 30 kg! Namizno je vrglo po 5 Din 350 Din, moštino pa po 2 Din 60 Din; skupni izkupiček 410 Din. Razlika je torej pri enem samem drevesu za 120 Din. Vzemimo, da bi bili stroški za obdelovanje enega drevesa 20 Din, ostane še vedno velik dobiček v znesku 100 Din, ki ga dosežemo samo s primernim obdelovanjem. Iz tega primera je jasno razvidno, z a k a j je obdelovanje sadnega drevja tako koristno in kako dobro se izplača.

Morebiti se bo komu zdelo, da je navedeni račun pretiran. Toda kdor ima opraviti s sadno kupčijo, mi bo gotovo pritrdil. Saj je naravnost neverjetno, kako malo namizne kakovosti je v sadju z neobdelanega drevja. To jesen sem kupil 400 kg — reklo se mi je »lepih, obranih, namiznih in zdravih« — jabolč. Toda, ko sem jih jemal iz zabojev (iz vlažne slame in otave), sem se zgrozil, kaj vse sem dobil za namizno sadje. Iz vseh 400 kilogramov bi bil morebiti nabral 40 kg plodov, ki bi bili vsaj deloma odgovarjali namizni kakovosti. 90% je bilo pa na razne načine pokvarjenih,

zanikrnih, enostransko razvitih, krastavih, črvivih, obtisnjenih, udarjenih itd. — Pa mi je prijatelj poslal 15 izbranih, najdebelejših plodov od neke sorte v poizkušnjo. Toda niti en sad ni bil brez napake, ampak vsak je imel razne znake, ki so kazali, da drevo, kjer je zorel, ni bilo nič obdelano. — Delikatesna trgovina je naročila naravnost pri sa-ljarju več sto kilogramov jabolk po vzorcu, ki seveda ni imel nobene napake. Kakšna pa je bila dobava? Taka, da niti 20% ni odgovarjalo vzorcu. Vse pokvarjeno, krastavo in zanikrno. — Podobnih slučajev je na stotine.

Ali je mogoče, da bi še kdo dovolil, da bi bilo obdelovanje sadnega drevja potrebno. Menda ne! — Kdaj in kako sadno drevje obdelujemo, o tem pa prihodnjic.

H.

O shranjevanju in uporabi orodja.

Posebno pazljivost zahteva orodje za beljenje in slikanje prostorov, to so v prvi vrsti čopiči različnih velikosti. Shraniti jih smemo šele potem, ko smo jih do čistega osnažili; vse škatlje z barvo pa tesno zapremo.

Pa tudi kuhanje lima ni kar tako. Če hočemo dobiti dober klej, tedaj ga kuhajmo v vreli vodi, ne pa naravnost pri ognju. Klej, ki se je prismo-dil, nam ne služi dobro. Vzemimo za klej staro pločevinasto škatljo ali dozo (od konzerv), ki jo z žičnatimi zanj-kami obesimo v večji lonec z vrelo vodo tako, da presto visi v njem in se kuha samo v vroči vodi; na ta način se nam ne more prismo-diti. Ploščico dobrega mizarskega kleja pa stolčemo na majhne koščke in jih pred kuhanjem namakamo par ur v vodi.

Za vse orodje pa velja še tole: Shranjujmo ga vedno na snažnem, suhem in priročnem prostoru. Če ga imamo v predalu ali skrinjici, tedaj naj bo ta vrsti orodja primerno predeljena v več manjših predalčkov, kar znatno omogoča vzdrževati red. Pri ležečem zaboju spravimo par

stvari lahko tudi na notranjo stran pokrova.

Izredno priporočljiva pa je za shranjevanje orodja plitva, vise-ča omarica. Ima to prednost, da vise v njej predmeti med privitimi deščicami. Tudi stranske stene in dno te omarice izrabimo. Stvari, ki jih ne moremo besiti, zložimo na dno ali na polico, ki smo jo pritrdili blizu dna. Tako omarico si prav lahko naredimo iz plitvega zaboju, ki ga znotraj opremimo tako, da se da spraviti vanj vse orodje, ki ga premoremo.

Ako imamo orodje lepo urejeno, tedaj imamo tudi veselje do dela. Saj z njim ne popravljamo samo, kar se je pokvarilo, temveč tudi marsikaj starega, že grdega in neuporabnega pri hiši preoblikujemo tako, da dobi popolnoma novo lice. Kako lahko si naredimo koristno poličko za knjige in liste na pripravnem kraju na steni! Gospodinja tudi razveselimo, če za njeno zalogo perila in oblek primer-no popravimo predale v omari. Tudi v kuhinji bo manj dela, če s pomočjo orodja predelimo predale za kuhinjske potrebščine, odžagamo kak neokusen okrasek in damo pohištvu lice, kot se mu prilega v današnjem času.

Kedaj naj gnojimo s 40 % kalijevo soljo?

Odgovor je kratek: Čim preje tem bolje!

Po vzgledu drugih držav se je zadnja leta tudi pri nas ugotovilo, da je uporaba 40% kalijeve soli najbolj dobičkanosna tedaj, če smo že jeseni ali zgodaj spomladi z njo gnojili.

Kalij damo zemlji v obliki 40% kalijeve soli. Ta se mora najprvo raztopiti in potem enakomerno v zemlji razdeliti, zato naj se gnoji čim preje tem bolje, na vsak način pa najmanj 14 do 20 dni pred setvijo ali sadenjem. Istočasno ob setvi ni ugodno, potem je skoraj boljše, da se tako dolgo počaka, da so rastline pognale in se šele potem gnoji. Poskusi, ki so

bili izvedeni, da se to ugotovi, so pokazali sledeče: Tam, kjer se je že jeseni ali pa najmanj 14 do 20 dni pred setvijo gnojilo s 40% kalijevo soljo, se je pri vseh poskusih (100%) pridelek tako povečal in poboljšal, da je gnojenje vedno prineslo lep čisti dobiček. Za gnojenje vložen denar se je visoko obrestoval. Če se je pa gnojilo z umetnimi gnojili ob setvi, je samo 40% poskusov uspelo. Prigonojenju s 40% kalijevo soljo po setvi, ko so rastline že pognale, je bilo 80% poskusov uspešnih.

Kmetovalci se na te ugotovitve opozarjajo, ker v današnjih časih je treba izkoristiti vse izkušnje, da se pride na svoj račun in si poveča in poboljša pridelke svoje njive in travnika.

Razstava pridelkov gnojilnih poskusov poskusnega krožka v Kranju (od 11. do 13. oktobra t. l.) je pokazala, da se je dosegel na krompirju, pesi in ovsu največji pridelek tam, kjer se je poleg fosforne kisline in dušika gnojilo v zadostni meri in ob pravem času tudi s 40% kalijevo soljo.

Pri drugih gnojilnih poskusih, ki so bili letos izvedeni na Dolenjskem v Kostanjevici in Leskovcu, se je pokazalo, da to velja tudi za travnike in deteljšča.

Pri teh poskusih se je gnojilo s sledečimi umetnimi gnojili po hektaru: 250 kg 40% kalijeve soli, 300 kg superfosfata in 100 kg dušičnih gnojil (50 kg apnenega dušika, 50 kg čilskega solitra).

Tam kjer se je pravočasno gnojilo, je bil pridelek že 1. leto po hektaru za 2500 kg krme (sena in otave) večji ko na negnojeni parceli. Ta večji pridelek predstavlja, ako računamo po nizki ceni, protivrednost od 2000 Din, torej se je vložen denar za umetna gnojila podvojil.

Pri nas v dravski banovini, kjer je napredna živinoreja mnogo bolj dobičkanosna ko poljedelstvo, moramo stremeti, da pridelamo čim več dobre in tečne krme. To je pa mogoče le s pomočjo umetnih gnojil sploh in

prav posebno še z večjimi količinami 40% kalijeve soli.

Večkrat se dogodi, če se je prepozno ali nepravilno gnojilo s 40% kalijevo soljo, da v prvem letu gnojenja ni bil pridelek za toliko večji, kakor je kmetovalec pričakoval. To se je letos prigodilo tam, kjer se je prepozno gnojilo in je bilo v majniku in juniju izredno malo padavin. V takih slučajih naj kmetovalec lepo počaka, ker ta rasilinska hrana, katero je dal zemlji v obliki umetnih gnojil (posebno kalij), mu bo v drugem, večkrat celo v tretjem letu prinesla večje pridelke in se mu bo na ta način v obilni meri gnojenje izplačalo in prineslo lep dobiček.

Kalijevo sol in vsa druga umetna gnojila ima po zmernih cenah stalno na zalogi Gospodarska zveza v Ljubljani. Istotam se dobe brezplačno tudi potrebna navodila o uporabi umetnih gnojil.

Novi sadni izbor za kranjski okraj.

Na sadjarskem posvetovanju v Kranju dne 20. oktobra je bil določen sadni izbor za kranjski okraj. Pomen tega izbora je za sadjarstvo izredno važen! Določene vrste so z czirom na uporabo sadja v domačem gospodarstvu in na trgu (izvoz) najprikladnejše za podnebne in talne razmere tega okraja. Drevesnice v kranjskem okraju v bodoče ne bodo smele prodajati drugih sadnih drevesc, kot drevesca, ki odgovarjajo temu izboru. Na ta način se uveljavi polagoma tudi v sadjarstvu standardizacija. Kmečke sadjarje pa novi izbor že danes opominja, da pričnejo čimprej s precepilanjem neprimernih sadnih vrst. Slabih sadnih vrst pa je v sadovnjakih več kot dovolj, to priča ogled sadovnjakov, še bolj pa sadni ogledi. Novi sadni izbor za kranj. okraj je sledeč:

Ja b o l k a : 1. Poletne sorte: Šarlamovski. 2. Jesenske sorte: Pisani Kardinal. 3. Zimske sorte: a) za splošno uporabo: Baumanova reneta. Onta-

rio, Boikovo jabolko, Bobovec, Besniško jabolko (voščenska); b) za preizkušnjo: Jonathan.

Hruške: 1. Jesenske: Avranška, 2. Zimske: Pastorovka, 3. Moštne: Tepka in vinska moštnica.

Crešnje: Dunajska in debela črna hrustavka. Višnje: Lothovka.

Slive: Zelena rinklota; češplje: domača češplja.

Oreh: domači podolgasti tenkolupinasti.

Kostanj: domači izbrani lebeloplodni.

Nazadovanje živinskih cen in cene mesa.

Naši kmetje po deželi tožijo, da ne morejo prodati svoje živine in če jim jo kak mesar odkupi, nudi tako sramotno ceno, da se upravičeno lahko vsak nad tem zgraža. Res je, da so cene na živinskih sejmihi znatno padle (10—20%) in sicer pri pitanih volih od 10 na 9 Din, pri slabih kravah od 5 na 4, deloma celo na 3 Din. To zlorabljajo poroželski mesarji, ki hodijo od hiše do hiše in ponujajo za vola po 5—6 Din, za krave od 2—3 Din za kg žive teže. To je naravnost brezvestno, kar si nekateri izmed njih upajo.

Kdor zasleduje cene živin, bi moral misliti, da se bo vsled tega znižala tudi cena mesa in s tem seveda tudi konzum zvišal. Opaziti pa je ravno nasprotno: konzum mesa stalno pada, kajti cene so danes ravno tako visoke, kakor pred letom, ko so bile cene živini 20—40% višje nego danes. Mesarji v mest h, se bolj pa na deželi ne koljejo samo najoljših volov po 9 Din kg, ampak največ takih po 7 Din, še več pa krav po 5, 4 in celo 3 Din kg žive teže. In cena mesa? Se vedno ni dobiti mesa izpod 18 do 20 Din za kg. Če računamo, da ima vol srednje kakovosti do 55 in krava do 45 odstotkov mesa, si lahko vsak sam izračuna ogromne dobičke mesarjev, ki gredo tako na račun kmeta kakor konzumenta, in vendar ni obla-

sti, da bi tu posegla vmes ter zabranila tako izkoriščanje vsega prebivalstva od strani maloštevilnega stanu.

Ni čuda, če so začeli segati kmetje po samopomoči ter koljejo svojo živino doma in razprodajo meso, kar jim zakon tudi dovoljuje. Na ta način se bo tudi konzum mesa nekoliko povečal, predvsem na deželi in kmet bo vsaj prišel do nujno potrebnega denarja za davke in druge potrebščine.

Denar.

g Vrednost denarja 18. t. m. Stalne dinarja na curiški borzi je stalno in notira 9.128 centimov. Tudi pri drugih valutah ni opazati posebnih sprememb izvzemši španske pezete, ki je zadnjega pol leta paola od 7 na 5.80 Din. Ta padec pezele pomenja za naše lesne trgovce zastoj lesne trgovine oziroma za sklenjene kupčije že znatno zgubo. — Na ljubljanski borzi se je inozemski denar trgoval po naslednjih cenah: 1 angleški funt 274.38 Din, 1 amer. dolar 56.38 Din, 1 holandski goldinar 22.74 Din, 1 nemška marka 13.46 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 madžarski penga 9.89 Din, 1 avstrijski šiling 7.96 Din, 1 belgijski belg 7.88 Din, 1 italijanska lira 2.96 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.67 Din.

Živina.

g Ljubljanski živinski sejem. Zadnji ljubljanski živinski sejem je bil zelo živahen glede degona, kupčija pa je bila le srednja. Degon je znašal: 213 konj, 96 volov, 52 krav, 22 telet in 527 prašičev za rejo. Odprodanih je bilo 32 konj, 43 volov, 30 krav, 10 telet, 142 prašičev za rejo. — Cene so pa od zadnjega sejma precej nazadovale. Za kg žive teže so plačevali: voli I. 9 Din (na zadnjem sejmu 10 Din), II. 8 (9) Din, III. 7 (8) Din, krave debele 4.50—6.50 Din (5—7), klobasarice 3—3.50 (3—4) Din, teleta 11—12.50 (11—13) Din. Prašički za rejo 6—10 tednov stari so se trgovali po 160—250 Din za komad.

g Mariborski živinski sejem 12. t. m. Prignanih je bilo 18 konj, 12 bikov, 102 volov, 413 krav, 21 telet, skupaj 566 komadov. — Povprečne cene so bile za kg žive teže: debeli voli 7.50—8.50 Din, poldebili voli 6—6.50 Din, vprežni 5—5.50 Din, biki za klanje 7—8 Din, klavne krave debele 6 do 7.50 Din, plemenske krave 4.25 do 6.50 Din, krave klobasarice 3.50—4 Din, molzne krave 5.50—6.50 Din, breje krave 5.50—6.50 Din, mlada živina 6.75—9 Din, teleta 7—12 Din. — Prodanih je bilo 300 glav; v Avstrijo 3. Mesne cene za kg: volovsko meso I. 18—20 Din, II. 16—18 Din, meso od bikov, krav, telic 14—16 Din. Telečje meso I. 25—35 Din, II. 16—24 Din, svinjsko meso 15—27 Din.

g Mariborski prašičji sejem 14. t. m. Na ta sejm so pripeljali 319 prašičkov in 4 koze. Cene za komad so bile: Mladi prašiči 5—6 tednov stari 75—100 Din, 7—9 tednov 150—200 Din, 3—4 mesece 250—350 Din, 5—7 mesecev 400—450 Din, 8—10 mesecev 550—650 Din, 1 leto stari 900 do 1100 Din. Za 1 kg žive teže 10—13 Din, 1 kg mrtve teže 15—18 Din. — Prodanih je bilo 200 prašičev. Za koze ni bilo povpraševanja.

g Prodaja plemenske živine v kočevskem okolišu. V poslednjem času je Savska banovina nakupila 26 plemenskih bikov, in sicer 9 v Ribnici, 17 v Dobrem polju. Cena za kg žive teže je bila 13, 14 in 15 Din ter se je izplačalo živinorejcem nad 150.000 D. Biki so bili dolenjske sive pasme, nastale s križanjem z montafonsko plemensko živino. Plemenske živali so bile odlične kakovosti. Zaradi jetike so bile tuberkulozirane in so se izkazale vse popolnoma zdrave. Nakupovalna komisija iz savske banovine se je izrazila zelo povoljno o plemenskem materialu, ki se v tem kraju goji. Pripomniti je, da je tam še okrog 30—40 bikov dobre kakovosti na razpolago, vsled česar bi bilo želeli, da se na to opozorijo južne banovine, ki prihajajo semkaj po plemenjake. — Pri tej priliki bi treba opozoriti Go-

renjce, da začnejo vendarle enkrat z vzrejo plemenskih bikov, ki jih južne pokrajine naše države, predvsem Bosna in Crnagora nujno rabijo. Saj oddajo celo ormoški okraj, ki ima le mal okoliš Pinegavcev, na leto do 60 bikov na jug. Na Gorenjskem bi jih lahko vzredili gotovo nad 100. Seveda mora biti to samo lep plemenski material. Na noge, Gorenjci! Začnite vendar enkrat z vzrejevanjem plemenske živine! Kupci bodo prišli šele tedaj, ko bo plemenska živina že na razpolago.

g Dunajski živinski sejem. Na zadnji goveji sejem je bilo prignanih 2230 glav, od teh je 73 iz Jugoslavije. Pri slabem prometu so cene deloma popustile za 5 grošev pri kg. — Na prašičji sejem je bilo pripeljanih 16.008 glav, od teh 5074 iz Jugoslavije. Pri nezadostnem povpraševanju so se pitani prašiči, razen prvovrstnih, pocenili za 2 groša, mesne pa za 5 do 10 grošev za kg.

Cene.

g Nadaljno padanje cen. Indeks cen Narodne banke za oktober 1930 se je zopet znižal. Cene v trgovini na debelo so v tem mesecu ponovno nazadovala. Predvsem je opaziti padec pri cenah žita in žitnih izdelkov, živine in industrijskih izdelkov, tukaj pa posebno radi pocenitve moke. Če primerjamo cene indeksa za oktober z onim za september in za oktober 1929, dobimo naslednjo sliko:

	okt. 1930	sept. 1930	okt. 1929
rastlinski proizvodi	77.3	78.0	106.6
živalski	93.3	95.6	106.6
rudninski	88.4	88.4	84.4
industrijski	75.4	78.2	89.9
skupni indeks	80.9	82.8	96.8

Te številke označijo primero s cenami iz leta 1926, ki tvori podlago 100. Padec je znaten posebno pri rastlinskih proizvodih, pri katerih je padel v enem letu za polnih 29 točk, medtem pa skupni indeks za 16 točk.

g **Žitno tržišče.** V zadnjem času se opaža vedno večje zanimanje inozemstva za naše žitarice, posebno na tržiščih Srednje Evrope. Samo v mesecu oktobru je bilo zaključenih preko tri tisoč vagonov poljskih pridelkov, v glavnem žito. Sedaj se tudi govori o sklepu čeških trgovcev, nakupiti pri nas 1000 vagonov pšenice. Priv. izvozna družba je nakupila 600 vagonov baške pšenice po 140 Din. Posledica tega je bila, da so se cene ucvrstile in da kaže, da se bo padec cen ustavil. Tudi mlini so začeli nekaj več nakupovati, ker krijejo predprodaje. Cene pšenice so narasle za 2 in pol pare pri kg, cene koruze so pa ostale neizpremenjene na 70 Din. Ponudbe na trgu so še vedno slabe. Na utrditev cen pšenice in drugih žit je vplival tudi ravnokar objavljeni zakon o zvišanju uvoznih carin na višino proizvodov našega kmetijstva. Obenem se je ukinila izvozna carina na oljčna semena in oljčna olja.

g **Cene mleka v večjih mestih naše države.** Glasom v zadnji dobi objavljenih tržnih cen so mlečne cene v raznih mestih naše države zelo različne. Najcenejše mleko opijejo v Ljubljani in Mariboru po 2.50 do 3 Din liter, nekoliko dražje je v Novem Sadu in v Zagrebu po 3—3.50 Din, Sarajevo po 4—4.50 Din in najdražje ga plačuje Beograd 4—5 Din liter. Zanimivo pa je to, da imajo Beogradčani najdražje mleko, pa najcenejšo belo kavo.

g **Tržišče jajc.** Kupčija z jajci in njih cene so v veliki meri odvisne od vremena. Ker je vreme postalo hladno in se je produkcija znižala, se cene dvigajo. Nakupna cena je že dosegla 1.55—1.60 Din za komad izvoznega blaga. Vслед visokih cen pa pada konzum v inozemstvu. — Kakor poročajo, se je sedaj tudi Španija začela zanimati za naša jajca, dasiravno je naš izvoz tja malenkosten. — Perutninarski oddelek kmetijskega ministristva proučava vprašanje standardizacije našega izvoza jajc.

Letina.

g **Svetovna vinska letina.** Po angleškem »Economistu« se ocenjuje letošnja svetovna vinska letina 233 milijonov hl manj, nego znaša srednja evropska produkcija. Največje škode vsled vremenskih neprilik je v vinogradništvu utrpela zapadna Evropa. V Franciji se računa, da je letošnja trgategv za polnih 19 milj hl. manša, v Španiji za 9 milj. hl od srednjega letnega pridelka. Italija izkazuje primanjkljaj 5 milj. hl, ki se nanaša predvsem na južno Italijo, medtem ko imajo severni predeli dobro letino. V Jugoslaviji, Bolgariji, Grčiji in Nemčiji je bila srednje dobra trgategv, medtem ko je Madjarska imela letos rekordno letino. Vслед slabih donosov v zapadni Evropi se opaža čvrsta tendenca na vinarskih tržiščih.

g **Svetovna letina sladkorja.** Po cenitvah dr. Mikuscha v Nemčiji znaša letošnja svetovna letina sladkorne pese 750.000 (po 1000 kg) nasproti 1.050.000 tonam prošlega leta. Temu primerno ceni tudi produkcijo sladkorja na 95.000 ton nasproti 120 tisoč 630 tonam prošlega leta. Izgleda torej, da bo letošnja letina sladkorne pese znatno manjša nego lanska.

g **Svetovna žitna letina.** Angleški listi ocenjujejo letošnjo svetovno letino kakor sledi: Razpoložljive zaloge v začetku žetve so znašale 28 milijonov kvarterjev (po 27 kg), razpoložljivi odviški žetve vključno Rusija in južna zemeljska obla 141 milijonov kvarterjev napram 105 milj. v letu 1929. Skupno povpraševanje uvoznih dežel 92 milj. napram 74 milj. v minolem letu, tako da bo preostalo neporabnega žita 49 milj. kvarterjev. Skupna evropska žetev se ceni na 163 milj. kvarterjev. — Če so ti podatki vsaj približno točni, je tudi nadalje računati s svetovno kmetijsko krizo.

g **Možnosti izvoza našega vina.** Letos je v Franciji vinska trgategv precej slabo izpadla, zato se predvideva primanjkljaj od kakih 10 milj.

hl. Nekoliko nadomestila bodo sicer dobili v dobri trgatvi v Alžiru, vzlic temu bodo morali uvoziti iz inozemstva še precejšnje količine vina. Tako je upanje, da bo pri tem udeležena tudi naša država, če se bodo naši vinski trgovci pravočasno pobrigali, da najdejo na Francoskem odjemalce. Tudi v Nemčijo bomo lahko izvozili nekoliko našega vina, če se bomo za to zanimali. — Sicer je pa bila že pri nas ustanovljena vinarska sekcija, ki bo v doglednem času začela z izvozom tipiziranih vin. — Izvoz sadja je v polnem razmahu.

Ostanki usnja in usneni prah vsebuje nekoliko dušika, ki pa pride v zemlji prav težko do prave voljave in koristi. Kljub temu ne zametuj ostankov usnja. Najbolje je, da jih mečemo na gnoj ali na kompostni kup.

Ce krava zadržuje mleko, ji pri vsakokratni molži pokrij križ in ledja z mrzlo vrečo, da ji tako umiriš živce. Po molži obriši kravo s suho vrečo. Umljivo je, da mraš s tako kravo ravnati lepo. Jeza prav nič ne pomaga, pač pa škoduje.

r Čisti redno jasi in ne puščaj v njih ostankov krme. Ostanki se lahko skisajo in skvarijo ostalo krmo, ki jo pokladaš živini. Živina trpi radi tega in kakšenkoli celo oboli.

Z zdravnikovega zapečka.

Staroločanka. *Polite se ponoči* čimdalje huje in zjutraj se čutite bolj trudno ko zvečer. Vsekakor pojdite k zdravniku, da pregleda, kaj povzroča tako potenje pri Vas. Bržkone najde kako bolezen, ki se kaže tudi s čezmernim potenjem. Ko odpravite bolezen, pa izgine potenje kar samo ob sebi. Domača sredstva zoper potenje so kaduljev (zajbljev) čaj, ki ga pijte bolj hladnega proti večeru in umivanje telesa s kisovo ali spiritalno vodo.

F. H. v P. *Težjo žično bolezen* imate, ki se kaže v omračenosti? Za spoznanje, pravilno presojanje in uspešno zdravljenje treba dolgotrajnega in neposrednega stika med Vami in — zdravnikom, vsako drugo početje je — šušmarstvo, ki ga moram kot resen zdravnik pobjati, ker škodi Vam. Vsak okrožni ali občinski zdravnik Vas rad prevzame v opazovanje in zdravljenje za zmerno plačilo, ako ste reven, brezplačno.

I. R. v R. *Moči se Vam skoraj vsako noč* Vaša 12-letna deklica, odkar hodi v šolo; poprej je bila od prvega do šestega leta vedno suha. Ali je mčlnica sicer zdrava? Dajte jo preiskati po zdravniku, če ima nos v redu in seč (svodo) brez bolezenskih izprememb. Če ima nos zaprt, da diha podnevi slepi usta in ponoči smrči, treba nos s tli, zakaj za pravno dihanje in mirno spanje mora biti nos prehodan. Če je mehur bolan, treba najprej to bolezen odpraviti. Časih je nočno močenje znak nočnih božjastnih napadov, zato morate deklico nekaj noči po vrsti opazovati, da se to dožene. Ako vsega tega ni, potem ravnajte tako-le: Zaradi te nadloge ne smete deklice kaznovati ali kakorkoli strahovati. Zlepa ji prigovarjajte, da se mra, če le zares hoče, ponoči zbuditi, če bi jo zatisčalo, in vstati. Naj s to mislijo zaspi! Izprva jo budite redno dve uri in štiri ure potem, ko je zaspala (torej približno ob desetih in o polnoči), da se deklica privadi zdravljenju in vsajanju. Deklica naj se navadi spati na strani, ker je hrbtna lega kvatna. Leži naj na trdem ležišču in zglavju, pernice so škodljive zlasti v zglavju, ker se glava preveč zgreje. Obleja naj bo zadošna, a ne pretopla. Dobro je, ako dvigate posteljo pri vrnožu tako, da leži mčlnica z glavo nekoliko navzdol. Deklica naj po kosilu ne vžije nobene jedčine več, mala južina in večerja na bosta suhi. Zoper željo zadecša jabolko ali hrubša. So še drugi pripomočki zoper to nadlogo (zdravila, elektriranje i. dr.), a če hočete moja navodila vztrajno izvajati kakih 4—6 tednov, jih bržkone ne boste potrebovali.

A. C. v St. V. *Mozoljast obraz* imate? V Vaši dobi je ta nekaznost kaj pogostna in časih zelo trdovratna — težko odpravljiva. Poskusite to: 3 mesece ne vžijajte nič mesa in jajec, pač pa mlečno in rastlinsko hrano. Priporočam Vam, da vžijete vsak dan kaj sirovega (sadja ali zelenjavo). Vsaj 6 tednov vžijajte redno zjutraj na tešče košček drožja ali pekovaškega kvasa v velikosti Vašega palčevega člena na roki. Drožje naj bo sveže in zmehano z mlačnim (ne vročim) mlekom. Pa nam sporočite kaj o stanju čez tri mesece! (Namenoma sem opustil vsak nasvet glede zdravljenja kože same, zakaj, Vam bo kmalu razvidno.)

M. K. v V. *Proti smrcanju* Vašega moža naj Vam pomagam? Vi nimate počitka, otroci se plašijo. Če ga ne morete pripraviti z lepa, da bo legel in spal na strani, zakaj samo vznuk ležec človek smrči, poskusite z zvijačo, da mu vžijete v srajco sredi hrba kak gumb ali kamenček, ki ga bo prisilil tudi v spanju, ako leže na hrbet, da lego spremeni — odgovornosti seve ne prevzamam za Vas prav nobene! Ker je dedec vgnanji težka zadeva, kakor pravijo stare bukve in — moja žena. zato Vam svetujem, da si Vi s pavlo dobro zafaknete zvečer tisto uho, ki ne mislite ležati in spati na njem.